

Smid de private biler ud af byerne, og erstat dem med offentlige alternativer

Det duer ikke, at alle byboere vil have deres bil holdende lige ved hoveddøren. Derfor er det på tide, at vi tager et opgør med privatbilismen. Kommunale eltaxier, eksprestog og deslige skal bane vejen for bedre byer

KRONIK
Af Kaj Thelander Jessen
Kandidat til Borgerrepræsentationen
for Enhedslisten

Engang for ikke så længe siden kunne man ryge stort set uhindret og alle vegne. Der havde længe været viden og debat om, hvor skadelig rygning er, og hvor mange lidelser og dødsfald røgen medfører. Mange ville have rygning forbudt på forskellig vis, men der var ikke mange, der troede på, at det kunne gennemføres.

Man tænkte, at rygerne var for mange og for stærke til at ændre på dette, og det blev nærmest betragtet som en del af menneskerettighederne, at rygning ikke måtte begrænses.

Sådan lå landet i starten af dette årtusind. Få år senere blev forbuddet indført ved lov, og nu er rygere jaget vildt.

Jeg tror, at det vil gå privatbilismen, ligesom det gik rygningen i det offentlige rum. Privatbilismen har siden starten af 1950'erne og op til i dag haft en urørlig status, der medfører, at alle har ret til at købe en bil og parkere den stort set, hvor de vil, og helst så tæt på hoveddøren som muligt.

I de større byer skal man betale for en parkeringsplads, og det bliver stadig sværere at finde en. Det medfører, at der bruges store summer på at lave parkeringshuse og -kældre. Det har også medført, at alle veje i byen er proppet med biler, og myldretiden er et helvede for alle par-

ter: gående, cyklister, buspassagerer såvel som bilister.

At de mange biler forårsager en væsentlig del af luftforureningen i byerne og udgør en markant andel af CO₂-udledningen er lige så velkendt som rygningens skadelige virkninger. Vi ved, at stigningen i antallet af privatbiler medfører store gener for bybefolkningernes hverdagsliv, sikkerhed og mobilitet.

Privatbilisme forbudt

Et flertal i Folketinget mener tilsyneladende, at bilen er så vigtig og central for landet, at nationens tilstand ligefrem måles på salget af biler. Hele landet bindes sammen af flere og flere motorveje, der må udvides igen og igen, fordi antallet af biler bare stiger og stiger.

Inden længe kommer der krav om en bro fra Køge til Bornholm eller fra Frederikshavn til Læsø. Og hvis det lyder som en overdrivelse, så bare tænk på den vedtagne trafikplan, hvor det skal undersøges, hvordan man laver en broforbindelse

over Kattégat fra Hov til Røsnæs via Samsø.

Bilen er en fantastisk opfindelse og et uvurderligt hjælpemiddel for os alle. Det urimelige og vanvittige er blot, at en så vigtig og nyttig transportform er privat. Efter min mening er det kun fysisk handicappede, der burde have ret til egen bil og adgang til de indre dele af landets store byer. I stedet burde biler gøres til et offentligt transportmiddel ligesom busser og tog. Et taxisystem, der skulle reguleres kommunalt, og som man kunne benytte med sit rejsekort.

Hele indre København skulle som hovedregel være forbudt område for privatbiler, men til gengæld skulle eltaxier have mulighed for at bringe alle rundt i byen og transportere det arbejdende folk frem og tilbage fra og til deres private biler, som ville stå parkeret i yderdistrikterne, tæt på hovedfærdselsårene. På samme vis kunne der være et offentligt drevet varetransportfirma, der modtog støtte for at sikre levering af diverse

varer med eldrevne biler som dem, vi allerede i dag har i både små og store størrelser.

Bilen er bekvemt at have for dem, der har råd, og derfor er der så mange, der har anskaffet sig en.

Bilen er en fantastisk opfindelse og et uvurderligt hjælpemiddel for os alle. Det urimelige og vanvittige er blot, at en så vigtig og nyttig transportform er privat

Børn tegner med kridt på den lukkede kørebane til bilfri søndag på Nørrebrogade. Foto: Ewa Godd/Gonzales Photo/Ritzau Scanpix

Vi er dovne og hader at cykle i regnvejr og bruge unødigt tid på transport og så videre, men jeg vil ikke anlægge en moralsk angrebsvinkel på bilisterne. Mange oplever, at de har svært ved at få dagligdagen eller weekenden til at fungere uden en bil.

I mange år fremover vil rigtig mange mennesker have brug for en bil. Dem, der skal på arbejde eller har fritidshuse, hvor der ikke er offentlig transport i nærheden. Det samme gælder dem, der før og efter arbejde skal hente og bringe børn til og fra institutioner og skoler, idrætsfaciliteter og lignende. Håndværkere, musikere og deslige skal have deres værktøj og instrumenter med, ligesom dem, der med jævne mellemrum køber nyt udstyr i Ikea, skal have varerne bragt hjem til villaen i Vanløse.

Nødvendigt med et alternativ

Derfor er vi nødt til at sikre et alternativ til privatbilismen.

Man kunne etablere store parkeringsanlæg ved knudepunkter i omegnen af de store byer, tæt på eksisterende hovedfærdselsårer. Nogle vil måske indvende, at det er utopisk og umuligt at bygge sådanne transportcentre, men tænk da på, hvordan det lige nu er med lufthavne. De er gode eksempler på effektive centraler for mange, mange menneskers skift fra alle dele af transportsystemet.

Ved Kastrup Lufthavn er der ud over almindelige busser mange parkeringspladser, hvoraf nogle er langt væk fra terminalen, hvorfor der findes intern buskørsel til og fra parkeringsanlægget. I tillæg hertil er der motorvej og metro i umiddelbar nærhed, og hvis det skulle blive aktuelt endda mulighed for færgesejls. Toglinjen mellem Danmark og Sverige går også under lufthavnen, og blandt andet derfor er Kastrup og Københavns Lufthavn blevet et af de helt store trafikknudepunkter i Europa.

Vi kan dog også sagtens tænke på mindre skala end lufthavne. Det kunne være trafikterminaler ved for eksempel Hillerød, Ølby ved Køge, Hedehusene og lignende lokaliteter i omegnen af København, hvor der kan skabes forbindelse til de fleste store offentlige trafikårer via tog, S-tog, motorveje og busser. Parkeringsarealerne her skulle være gratis, men der skulle være gode muligheder for overvågede og overdækkede p-pladser, som kunne lejes på uge, måned- og årsbasis til en rimelig pris. For at det skulle kunne fungere, skulle der selvfølgelig også være

serviceanlæg, ladestandere, indkøbscenter med videre. Fra trafikterminalerne kunne der så være eksprestog og busser, som kører hvert femte minut, til trafikknudepunkter ved bygrænsen til København og Frederiksberg eller de nærmest liggende omegnskommuner, der kunne udgøre knudepunkter for busser, S-tog og metro samt et offentligt taxisystem, som kan bringe folk til og fra hoveddøren. Med et sådant offentligt drevet system kunne man med rimelighed forbyde parkering i gaderne.

Øget bekvemmelighed

Kort sagt kunne man skabe et system, der ikke formindsker, men øger bekvemmeligheden. Samtidig kunne mindre kø på indfaldsvejene og jagten på de dyre p-pladser i byen spare både penge og tid for pendlere. De fastboende i byerne ville have de samme besparelser og muligheder for en varm bil lige ved gadedøren på en kold vintermorgen.

Hovedproblemet er i min optik, at alle vil have deres bil lige ved gadedøren, og derfor er gaderne ødelagte og overfyldte af biler. Ved at fjerne bilerne fra privaten og lade dem holde sikkert parkeret i periferien af byerne kunne de, der er nødt til at have privatbil, beholde dem. Med et billigt taxisystem og flere buslinjer ville de stadig kunne komme nemt og bekvemt til og fra boligen, samtidig med at de sparer udgifterne til parkering samt den tid, det tager at finde en parkeringsplads – for ikke at nævne p-bøder.

En sådan løsning ville kræve mange flere taxier, der dog samtidig kunne løse en del af udfordringen med at sikre arbejde til mange ufaglærte og studerende.

Frem for alt vil det give renere, sundere, smukkere og behageligere byer, hvor beboerne kunne tilbageerobre dele af gaderne igen. Det ville give byer, hvor vi kunne udvide cykelstierne til alle de mange forskellige cyklister fra racerkørerne over ladcyklerne til de gamle, der cykler i et adstadigt tempo, og som lige nu kæmper en brav kamp på de alt for smalle cykelstier.

Sidst men ikke mindst ville det give et væsentligt bidrag til nedbringelsen af CO₂-udledningerne, som i virkeligheden er det allerstørste problem for menneskeheden lige nu.